

خیز ایران به سمت تقویت همکاری‌های اقتصادی و سیاسی در آسیای مرکزی

قزاقستان به عنوان یک کشور مهم حوزه آسیای مرکزی روابط خوبی با جمهوری اسلامی ایران دارد و همکاری‌های اقتصادی و سیاسی دو کشور اهمیت این مراودات را راهبردی کرده و دو طرف در تلاش هستند تا مناسبات تجاری و سیاسی مشترک را گسترش داده و تقویت کنند.

به گزارش ایسنا، حوزه آسیای مرکزی منطقه با اهمیتی است که قطعاً ایران به عنوان یکی از بازیگران مهم منطقه ای به این مساله واقف است و در همین راستا کشوری مانند قزاقستان با داشتن ظرفیت‌های اقتصادی مهم از جمله در حوزه‌های انرژی این آمادگی را دارد تا بتواند با جمهوری اسلامی ایران همکاری‌های گسترده‌ای داشته باشد. سفری هم که توکایف رئیس‌جمهور این کشور به تهران داشت علاوه بر گفت‌وگوهای مهم سیاسی و تبادل نظر در مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی، منجر به انعقاد تفاهم‌نامه‌های متعددی در حوزه‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی شد.

«یادداشت تفاهم میان مرکز مطالعات سیاسی وزارت امور خارجه و موسسه تحقیقات سیاست خارجی وزارت امور خارجه قزاقستان»، «برنامه مبادلات فرهنگی بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ورزش قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری در زمینه مطالعات تحلیلی و تبادل تجربه میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت تجارت و همگرایی قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری در خصوص افزایش تجارت دوجانبه میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت تجارت و همگرایی قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت جهاد کشاورزی ایران و وزارت جهاد کشاورزی قزاقستان در زمینه تجارت و ترانزیت محصولات کشاورزی»، «یادداشت تفاهم همکاری بین سازمان صدا و سیما ایران و آژانس دولتی خبر قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری شرکت ملی نفت ایران با شرکت گاز مونا گاز قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری میان راه آهن ایران و شرکت سهامی راه آهن ملی قزاقستان» از جمله تفاهم‌نامه‌های منعقد شده در جریان این سفر می‌باشد.

با توجه به انعقاد این تفاهم‌نامه‌ها و ضرورت همکاری موثر دو کشور، عبدالرضا فرجی راد استاد ژئوپلیتیک دانشگاه معتقد است در حال حاضر که روس‌ها در مسئله جنگ و اروپا مشغول هستند فرصت خوبی فراهم شده تا ایران در حوزه‌های اقتصادی و همکاری با کشورهای آسیای مرکزی وارد شود. پیش از این روس‌ها اجازه نمی‌دادند که کشوری بتواند تا این حد در حوزه آسیای مرکزی چندان عملیاتی وارد شود، البته چینی‌ها تلاش خود را کرده و وارد شده بودند. ما باید در این حوزه ارتباطات مان را گسترش دهیم.

همچنین مقام معظم رهبری در دیدار «قاسم ژومارت توکایف» رئیس‌جمهور قزاقستان و هیأت همراه، با اشاره به پیوندهای عمیق تاریخی و فرهنگی میان ایران و قزاقستان، بر لزوم گسترش بیش از پیش همکاری‌های دو کشور در عرصه‌های مختلف به ویژه همکاری‌های منطقه‌ای تأکید کردند.

ایشان همچنین در خصوص مسائل مربوط به اوکراین گفتند: در قضیه اوکراین مشکل اصلی این است که غربی‌ها درصدد توسعه ناتو هستند و آنها هر جا که بتوانند برای گسترش نفوذ خود تأمل نخواهند کرد.

مقام معظم رهبری همچنین خاطرنشان کردند: باید مسائل را با دقت رصد و بررسی کرد و مراقب بود زیرا آمریکایی‌ها و غربی‌ها همواره در صدد گسترش دایره نفوذ خود در مناطق مختلف از جمله در شرق و غرب آسیا، و ضربه زدن به استقلال و اقتدار کشورها هستند.

در عین حال باید در نظر داشت کشور قزاقستان همواره در موقعیت‌های سیاسی به عنوان یک بازیگر مهم نسبت به جمهوری اسلامی ایران وارد عمل شده به عنوان مثال در مساله هسته‌ای ایران طی مذاکرات آلمانی توانست نقش ایفا کند و به نظر می‌رسد مراودات و مشورت‌های سیاسی و بین‌المللی ایران و قزاقستان به یکدیگر بسیار نزدیک است.

همچنین در نشست سه جانبه‌ای که قرار بود با حضور ایران، روسیه و ترکیه برای بررسی مساله سوریه انجام شود، از آن جایی که در پایتخت‌های این کشورها برگزار نمی‌شد، آلمانی میزبان خوبی برای همکاری در این زمینه بود.

دولت سیزدهم همواره تقویت سیاست خارجی در حوزه منطقه‌ای با کشورهای همسایه را در دستور کار خود قرار داده و در این چارچوب شاهد حضور و سفر مقاماتی چون شیخ تیمیم بن حمد آل ثانی امیر قطر، امامعلی رحمان رئیس‌جمهور تاجیکستان، نیکلاس مادورو رئیس‌جمهور ونزوئلا و بردی محمد اف رئیس‌جمهور تاجیکستان به تهران بوده ایم.

حجت‌الاسلام رئیسی، رئیس‌جمهور کشورمان نیز در دیدار با رئیس‌جمهور قزاقستان یکی از اولویت‌های سیاست خارجی ایران را نقش آفرینی موثر در افزایش همگرایی منطقه‌ای از طریق گسترش تجارت از مسیر ایران دانست و اظهار داشت: ایران جایگاه منحصر به فردی در جغرافیای راهبردی منطقه دارد و می‌تواند مسیر اتصال بین منطقه‌ای از شرق و جنوب آسیا به اروپا باشد.

رئیس‌جمهور با اشاره به این که شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌قاره‌ای مدت‌هاست به کریدور شرقی-غربی و شمالی و جنوبی از مسیر جمهوری اسلامی ایران علاقه مند شده‌اند، تصریح کرد: با برداشته شدن محدودیت‌های کرونا و فعال شدن شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی این مسیر به خصوص برای کشورهای آسیایی و اروپایی اهمیت ویژه‌ای پیدا کرده است.

قاسم ژومارت توکایف رئیس‌جمهور قزاقستان نیز در این مراسم با مهم‌توصیف کردن همکاری کشورش با جمهوری اسلامی ایران در راه اندازی این کریدور ریلی و با قدردانی از تلاش‌های صورت گرفته در این مسیر، گفت: امیدوارم این پروژه همان‌گونه که آقای رئیسی بیان کردند، بند به بند و به صورت کامل اجرایی شود.

با توجه به موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیکی که جمهوری اسلامی ایران دارد، در جریان سفر رئیس‌جمهور قزاقستان، ترانزیت تمام ریلی اولین قطار کانترینی از کریدور ایران آغاز به

کار کرد.

این قطار با ۲۴ دستگاه واگن که ۴۸ کانتینر را حمل می کنند، از قزاقستان به تهران رسیده بود و پس از مراسم صدور دستور آغاز به کار حرکت خود را در بخش ایرانی کریدور شرق به غرب به سوی ترکیه آغاز کرد.

همچنین تفاهم همکاری ریلی بین راه آهن جمهوری اسلامی ایران و راه آهن جمهوری قزاقستان به امضای مدیران عامل راه آهن دو کشور رسید که بر اساس هدف گذاری اولیه صورت گرفته در آن، سالانه ۵ میلیون تن کالا از مسیر ایران ترانزیت خواهد شد.

ایران و قزاقستان طی ۳۰ سال گذشته و از زمان استقلال این کشور با یکدیگر روابط خوبی داشته اند، شاید در برهه ای از زمان ها فراز و فرود داشته اما مشکل حادی مطرح نبوده است. همچنین با توجه به نقش قزاقستان در مذاکرات مهمی مانند آلمانی و یا روند صلح آستانه در مساله سوریه که در بسیاری از موضوعات منافع ایران هم در نظر گرفته شده، طبیعی است که همکاری دو کشور در موضوعات مهم اقتصادی و سیاسی تداوم داشته باشد.

اخیرا نیز گمرک ایران از افزایش ۲۹ درصدی تجارت ایران و قزاقستان خبر داد. بر اساس گزارش گمرک، در سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۷۲۹ هزار تن کالا به ارزش ۲۶۵ میلیون و ۲۰۰ هزار دلار، بین ایران و قزاقستان تبادل شد که با رشد ۷۱ درصدی در وزن و ۲۹ درصدی در ارزش، نسبت به سال ۱۳۹۹ همراه بوده است.

همچنین طبق اعلام سخنگوی گمرک ایران، تجارت غیر نفتی کشورمان با قزاقستان به عنوان یکی از همسایگان ۱۵ گانه جمهوری اسلامی ایران (از کشورهای حاشیه دریای خزر) در دو دهه اخیر دارای فراز و نشیب بوده است که به صورت کلی در بررسی ۲۰ ساله تجارت با این کشور می توان دهه ۸۰ را دهه واردات از قزاقستان و دهه ۹۰ را دهه صادرات به این کشور دانست.

رئیس جمهور کشورمان در نشست با رئیس جمهور قزاقستان از افزایش ۵۰ درصدی روابط تجاری دو کشور در چند ماه اخیر خبر داد و گفت: ظرفیت های اقتصادی و تجاری دو کشور این ظرفیت را دارد که در گام اول حجم مبادلات تجاری از سطح فعلی تا ۳ میلیارد دلار افزایش یابد. در حوزه کشاورزی، صنعتی، حمل و نقل و ترانزیت، انرژی، نفت و گاز همکاری های گسترده ای می تواند بین دو کشور شکل گیرد.

با این اوصاف مشارکت ایران و قزاقستان در همکاری های ترانزیتی، انجام مبادلات تجاری و اقتصادی گسترده و همچنین همکاری های سیاسی دو کشور موجب تقویت مناسبات دو کشور خواهد بود و ایران و قزاقستان با توجه به اهمیت موضوعات راهبردی طرفین در حوزه های اقتصادی و سیاسی باید زمینه های لازم را برای تقویت این مسائل فراهم کرده و از فرصت های موجود برای ارتقاء همکاری ها بهره ببرند.